

T I T. IX.

Van Cautien of Borgen by den Aenlegger en Verweerder te stellen.

I N H O U D

1. Oogmerk der Judiciele Cautien.
2. Die eens een onvoldoenden Borg aangenomen heeft, kan naderhand geen betere Cautie voorderen.
3. Ten waare dezelve, na 't ingaan der Borgtogt, insolvent geworden was.
4. Of de persoon, na rechten, onbekwaam was.
5. & 6. Judiciele Borgen genieten de beneficiën van order en Schuldpliffing niet.
7. 't Beneficium Scti Vellejani &c. by 't Land-Recht van Tielre-W. en Stad-R. van Bommel afgeschafft.

1. [*Cautien.* Alle Cautien worden over en weder gesteld, op dat de Litiganten, na ergaane sententie, zeker zullen zyn van het hun toeërkende te kunnen verhaalen, en de gewysdens niet illufoir gemaakt mogen worden. *Arg. L. 1. § 4. ff. de Prætor. Stipul.* En daarom kunnen parthyen de over en weder aangeboden Borgen, wanneer zy dezelve niet sufficient oordeelen, afkeuren; wanneer het Gericht over derzelver genoegzaamheid of onbestaanbaarheid erkend. *L. 5. §. 1. L.*
2. *9. L. 10. ff. qui satisd. cogantur.* Dog by aldien Parthy dezelve niet afwyft, maar stilzwygende aanneemd, kan hy daar na geen betere Borg eiffchen. Zoo om dat, ingevolge Art. 19. *infra*, de Cautien van de een of andere zyde moeten geëifcht worden, op den eersten Gerichtsdag, eer de Verweerder in zyne Exceptie of Antwoord ten Principaalen gehoord is; als ook om dat

- dat hy zyne inſchikkelykheid, in 't toelaten van eenen onvoldoenden Borg, zig zelve heeft te wyten, daar hy niet had behoren onkundig te zyn van de omſtandigheden des geenen, met wien hy contracteerde. *L. 10. alleg. L. 3. ff. de fidejuſſ. L. 3. fin. ff. ut in poſſ. Leg. vel Fideicom. juncta L. 19. ff. de R. 7.* Zoo
3. evenswel een Borg, na het ingaan der Borgtogt, door ongevallen of groote ſchadens inſufficient geworden was, dan zoude 'er wel nieuwe Borg mogen gevorderd worden. *L. 10. alleg. in fin. L. 4. ff. ut in poſſ. L. 4. ff. de prætor. ſtipul.* Gelyk ook in 't geval, wanneer iemand zig tot Borg geſteld had, die na Rechten onbekwaam is om zig te verbinden, (by voorbeeld een Minderjarige &c.) ten allen tyde, wanneer dat defect ontdekt wierd, dugtige Cautie zou kunnen gevorderd worden. *Arg. L. 8. §. 1. et 2. ff. qui ſatiſd. cogantur L. 3. ff. de Fidejuſſor.* Zie Voet *ad illum*
 5. *Tit. n. 2. in med.* Deze geſtelde Borgen jouiſſeren niet van het *beneficium ordinis*, of ſchoon zy daar aan niet ſpecial hadden gerenuntieerd. Om dat het oogmerk der judiciele Cautien is om aan het gewyſde de grootste zekerheid en de gereedſte executie te bezorgen *Arg. L. 1. §. 1. ff. de prætor. ſtipul.* Waar toe hetzelfde, of ſchoon tegen den principaal gewezen, egter dadelyk tegen den Borg ter executie gelegd worden kan.
 6. Ook word het beneficium van Schuld ſpliffing aan dezelve, ingevolge algemeene Practyk, niet toegestaan; al is 't, dat zy anders, by Romeinſche Rechten, daar van niet ontzet waren. Zie Voet *ad Tit. ff. qui ſatiſd. cog. n. 16.* en de Aucteuren aldaar aangehaald. *Nederl. Adv. 3. d.*
 7. *Conf. 35.* By het *Land-R. van Tielre-en Bommelre-W.* en *Stad-R. van Bommel in 't Capittel van Cautien en Borgen*, alwaar ook van extrajudiciele Borgtogten gehandeld word, is *Art. 6.* geſtatueerd, dat het *Beneficium Senatus Conſulti Vellejani et Authentica, ſi qua Mulier* aldaar voortaan geen plaats meer heeft.]

A R T. I.

Tuffchen Befaat ende Ontfaet is een Verweerder, die genoeghaem ge-erft is, niet gehouden cautie te stellen, alsoo fyn Erve door de Befatonge voor den eysch verbonden is ende blyft.

I N H O U D.

1. *Deze Art. veronderfeld Bezaat op 't Ongereede.*
2. *Tochtenaars &c. worden niet gerekend geërft te zyn.*
3. *Aanlegger moet de insuffisance van den Verweerder bewyzen.*

Over de materie van Cautie. Ziet Radell. *Dec. 64. ad 67.* En vergelyk by dezen Art. *Recht. van Rurm. p. 3. Tit. 2. §. 1. n. 37.* en *p. 5. Tit. 4. §. 5. n. 1. 2. p. 4. Tit. 8. §. 2. n. 8.*

1. *Tuffchen Bezaat.* Deze Articul word niet verstaan, wanneer het Bezaat alléén op het gereede Goed gedaan is, want de reden alhier in terminis *alzoo zyn Erve &c.* in dezen cas geen plaats en heeft, om dat ter contrarie aan het Gereed geen vast verhaal is. *Vid. infra Art. 11. et 12.*
2. *Genoegzaam geërft.* Onder geërfde perfoonen worden niet gerekend Tochtenaars of Crediteuren, die recht van Hypotheecq op ongereede Goederen hebben. *L. 15. §. 1. & 2. ff. qui satisd. cogantur. Vid. Goris ad Conf. Velav. Cap. 8. Art. 4. n. 4. 5. 8. 9.*
3. *En is een Aanlegger, wanneer hy oordeeld, dat een Ver-*

Verweerder niet genoegzaam geërfd is voor den gedaagden eisch, gehouden te bewyzen, dat de goederen van zoo een geringe waarde of zoodanig bezwaard zyn, dat hy zynen eisch daar aan niet zoude kunnen verhalen.]

A R T. II.

Maer den Aanlegger is des niet-te-min ten verfoecke van den Verweerder gehouden cautie te stellen voor de kosten.

I N H O U D.

1. — 4. *Elk Aanlegger, zonder onderscheid, moet borg stellen; en hoedanig*
 5. *Ten waare dezelve niet geëfcht wierd.*
 6. *Gevraagd zynde, præjudicieerd niet aan het proppen van exceptien.*
 7. *Omschryving van Cautie.*
 8. *Hoe judiciele Cautien gesteld worden.*
 9. *Borgen moeten onder het Ding-gericht wonen of aldaar geërfd zyn.*
 10. & 11. *Redenen van dien.*
 12. & 13. *Dezelve met Resolutie van de Magistraat en Sententie van Schepenen der Stad Nymegen, bekrachtigt.*
 14. *Aanlegger moet ook Cautie stellen voor reconventie.*
 15. *Dog moet dien eisch opengelegd worden.*
1. [*Maar den Aanlegger. By dezen Art. word geen onderscheid gemaakt, of den Aanlegger een Ingezeren is, dan een Vreemde, en of hy wel geërfd is dan niet;*
2. *Of schoon anders daar omtrent wel gefustineerd word, dat een genoegzaam geërfd Aanlegger daar toe niet zoude*

- zoude verplicht zyn. *Nederl. Adv. 1. d. Conf. 315.*
3. Om dat dan de vrees van te ontwyken ophoud, om welke reden de Cautie voornamentlyk is ingevoerd. *Goris ad Consuet. Velav. Cap. 2. Art. 13. gl. 1. n. 1.*
4. Dog wyl deze Art. niet distingueerd, zoo zoude alhier een genoegzaam geërfd Ingezetten, ten minsten, in plaats van Borg te stellen, even als in 't cas van *Art. 8. seq.* zyn goed moeten verbinden voor de kosten, op dat de Verweerder zeker zy van aan dezelve, in cas van Triumph, zyne kosten te zullen kunnen verhalen, of schoon de Aanlegger die goederen, hangende het Pleitgeding, vervreemd hadde.]
5. [*Ten verzoeke van den Verweerder.* Om dat een Aanlegger anders tot het praesteren van zodane Borgtocht niet verplicht is. *Berlich part. 1. Conf. 20. n. 3.*
6. Dit verzoek word gerekend, als een *preparatoir* van het aanstaande Rechtsgeding, zonder dat het aan de te proponerene *exceptien* eenigzints hinderlyk is. Zie beneden op den *19. Art.*]
7. [*Cautie.* Zegt in 't algemeen, al het geen, waar door de wederparthy, voor zyn gefustineerd agterwezen, zek-
8. ker gesteld word. *Judiciele* Cautien kunnen gesteld worden, of door Borgen, of door 't verbinden van ongereed goed, of ook wel, door consignatie van penningen, of gereede goederen. *Holland. Rechtsgel. Woordenb. 2. d. pag. 280.* De Borgen moeten onderhevig zyn aan de Judicature der Gerichten daar de Processen regthangig zyn, 't zy ze binnen het *Territoir* woonen, of, ten minsten, aldaar geërfd zyn. *Peck. van Bezetten 45. deel n. 14.* en *S. van Leeuwen aldaar in Not. Nederl. Adv. 2. d. Conf. 113.* En zoo
10. zy een gepriviligeerd *forum* hadden, zouden zy daar aan moeten renuntieren: om dat de dugtigheid der Borgen voornamentlyk word afgemeeten na mate dezelve

ve gemakkelyk met Recht kunnen aangesproken worden. Goris *ibid.* Cap. 2. Art. 12. gl. 2. n. 3.

11. Zoo dan de Borgen niet woonden of geërfd waren onder het Gericht, alwaar de zaak gehoord, zoude de Triumphant aan dezêlven geen zeker of prompt verhaal hebben, om dat de sententie van 't Gericht, waar by de zaak gedecideerd is, niet by het Gericht, waar onder de Borch gehoord, ter executie gesteld zoude worden, zonder van nieuws kennis van de zaak te nemen. Welke zwatigheid in 't cas van dezen 2. Art., ten opzichte van de taxatie der kosten, die een gedeelte der Sententie uitmaakt, insgelyks zoude plaats hebben. Zie hier omtrent *Resolutie der Stad Nymegen d. d. 21. August 1661.* van dezen Inhoud:

12. Zynde een Eerb. Raad voorgebragt zekere quaëstie
 „ in het Buiten-gericht gedisputeerd, en by de Heeren
 „ Schepenen in Advys gehouden, of namentlyk eenige
 „ Inwoonderen van Maas en Whaal, condemnatoire
 „ sententie geobtineerd, en, uit kragt van dien, declara-
 „ tie van kosten overgeleverd, ook daar op gerichtely-
 „ ke taxatie bekomen hebbende, en zynde die voorz.
 „ taxatie in den Ampte van Maas en Whaal ter execu-
 „ tie niet kunnen leggen, overmids den gecondemneer-
 „ den aldaar niet woonagtig, nog gegoed is, bespre-
 „ ken daar over den gecondemneerden om te hebben
 „ voldoening van de voorz. geraxeerde kosten; en Haar
 „ Ed. en Achtbaare gevraagd zynde, of uit kragt van
 „ die voorz. taxatie, de executie zoude mogen gediri-
 „ geerd worden: Is na rype deliberatie goedgevonden
 „ en verstaan, dat zulks niet en behoord te geschie-
 „ den, overmids de taxatie van kosten by den Gerich-
 „ ten gedaan, gehouden word voor een definitive sen-
 „ tentie, of wel voor een gedeelte van een definitive
 „ sententie, en dat, na Land- of Stad-Rechten dezes
 „ Furstendoms, het eene Gericht niet gehouden is de
 „ sententie by een ander Gericht gewezen ter executie

- „ te leggen, zonder alvorens nieuwe kennis van zaa-
 „ ken genomen te hebben, of schoon ook 't Gerich-
 „ te, door requisitoriale Brieven, zulks mogte verzoe-
 „ ken.” Conform welke Resolutie het Schepen-ge-
 richt den 10. *September* 1661. ook heeft gedecreteerd.
13. ” In zaake van Derk Hamer Impetrant van reauditie
 „ ter eenre, tegens Hendrik Vos Geimpetreerde ter
 „ andere zyde, verstaan de Heeren Schepenen, dat op
 „ de overgeleverde taxatie van kosten zoo in den Ampte
 „ van Maas en Whaal gedaan is, en den Geimpetreer-
 „ den in dezen, tegen den Impetrant gedaan heeft,
 „ by dezen Gerichte geen recht gedaan kan worden,
 „ voor en alee in de zaake ten principaalen alhier ge-
 „ disputeerd, en daar over erkend te zyn, de kosten
 „ *in finem litis* reserverende.] ”

14. [*Voor de kosten.* Ook voor den eisch in *reconventie*
 in zodane gevallen, waar in dezelve, volgens *Tit. 10.*
Art. 57. & 58. kan plaats hebben; Mids dat een Ver-
 15. weerder verklare, waar over hy eisch in *reconventie*
 denkt te doen; buiten welke voor afgegaane verklaring
 de Aanlegger, tot praestatie dezer Cautie, niet zoude
 gehouden zyn. *Mev. part. 3. decis. 22. et part. 4.*
decis. 166.] De litium expensis earumque condemna-
tione vid. *Goris ad Consuet. Velav. Cap. 23. Art. 25.*
 welke kosten onder 't woord, *misen van justitie*, be-
 grepen zyn, kan gezien worden by *Radell. Dec. 20.*

A R T. III.

Ingevalle den Verweerder voor den gedanen
 Eysch niet genoeghsaem is ge-erft, soo is
 hy gehouden Borge te stellen voor de
 voldoeninge van het gene den Aenlegger
 fal

sal worden toegewesen, ten ware hy syn uytterste neerstigheyt gedaen hebbende, geen Borgh of andere verseeckertheyd konde bekomen noch vinden.

I N H O U D.

1. *Deze Articul is spectaal op Ingezetenen betrekkeelyk.*
2. *Welke zekerheid een Verweerder stellen moet.*
3. *Of Militairen genoegzame Borgen zyn.*
4. *Een Verweerder, geen borg kennende stellen, zyn dezelve gereede Goederen in sequestratie gesteld.*
5. *Een Borg gesteld, en de zaak daar na gecompromitteerd zynde, is de borg ontslagen.*
6. *Den Eed van geen Borg te konnen bekomen, is genoeg om de diligentie te bewyzen.*

1. [Den Verweerder. Dit is te verstaan van een Ingezeten, want van een vreemde, op wiens ongereede goederen by Bezaat gesproken is, behoefd alléén voor de kosten Borg gesteld te worden. Zie op *Art. II. seq.*]

2. [Niet genoegzaam geërfd is, zoo is by gehouden Borge te stellen. Ofie andere verzekerteid te geven, zoo als in 't slot van denzelven Art. gezegt word; 'tzy zulks geschiede door verband van ongereede goederen, of door het deponeren van gereede effecten: wordende het in Rechten egaal gerekend of iemand *Cautie* steld door Borgen of Onderpanden. *L. 21. §. ult. ff. de Const. pec. L. 4. §. 8. ff. de fideicom. libert. Gail 1. Obs. 26.*
3. *n. 6.* Die in Militairen dienst zyn, worden by het *Jus Romanum* voor geene genoegzaame Borgen gehouden. *L. 8. §. 1. ff. qui satisd. cog. L. 31. Cod. de Locato.*

- Gelyk ook daarom by 't Hof van Vriesland een *Capitain*, schoon anders ryk genoeg, niet tot Borge is aangenomen. Sande *Decif. Frif. Tit. 10. def. 1.*
4. Wanneer een Verweerder, geene ongereede goederen bezittende, nog Borg stellen, nogte andere zekerheid geven kan, zouden deszelvs roerende goederen, na bevind van zaaken, tot erkenenisse des Gerichts, in verzekering kunnen genomen worden, vergelyk hier voor *Tit. 3. Art. 7.* Zynde aldus op den 20. *January 1631.* by 't *Gericht der Heerlykheid Beek*, in zaake van Jacob Senfen Aanlegger ter eenre, *contra* Willem Schenck Verweerder ter andere zyde, verstaan, dat de Verweerder gehouden is, zittens Gericht Borg te stellen, of dat zyne meublen in verzekering, op een andere plaats, mogen gesteld worden. Een Borg gesteld zynde en parthyen hunne zaak, daar na, compromitterende aan de uitspraak van Arbiters, is de Borg stilzwygend ontlagen van zyne Borgtocht. *Arg. L. 3. princip. ff. judicatum solvi. Nederl. Adv. part. 1. Conf. 293. et part. 3. Conf. 18. et part. 5. Conf. 259. Middell. ad Vrom. lib. 3. Cap. 1. §. 20. n. 37. in med.]*
6. [*Zyne uitterste neerstigheid.* Niemand behoefd in dit geval zyne diligentie te doceren, maar word zulks in de *juratoire Cautie* mede begrepen. Zie Art. seq. *Zoefius ad ff. lib. 2. Tit. 8. n. 7.]*

A R T. IV.

In welcken val den Verweerder mach volstaen met Eedelycke verklaeringe, dat hy geen Borgh weet te bekomen, en belofte van het gewysde te voldoen.

I N-

I N H O U D.

1. & 2. Juratoire Cautie heeft in faueur van een Verweerder gemeenlyk plaats
3. Zelfs als iemand tot het stellen van Cautie gecondemneerd is.
4. En word door genoegzame ook wel juratoire Cautie verstaan.

1. [Met eedelyke verklaring. De Cautie juratoir heeft altyd, speciaal met relatie tot een Verweerder, plaats, wanneer 'er eene onmogelykheid of al te groote bezwaarlykheid is, om, op eene andere wyze, Cautie te
2. stellen: Zynde het in 't gemeen, rechtens, dat, zoo dikwils als eene Wet van Cautie spreekt, daar door zoodane Cautie verstaan word, als een Debiteur in zyn vermogen heeft om te kunnen stellen; zulks dat hy, by aldien wegens onvermogenheid geen Borg kan stellen of Panden geven, tot Cautie juratoir moet geadmitteerd worden: Zelfs zoude dit, na veeler gevoelen, ook plaats hebben, niet tegenstaande iemand, het zy na statutaire Rechten gehouden, het zy by sententie gecondemneerd was, ofte zig verbonden had, om genoegzame verzekering te geven. Want of schoon een genoegzame Cautie, in Rechten, eigentlyk betekend, die door Borgen of Panden gesteld word; zoo willen egter voornaame Rechtsgeleerden, uit aanmerking, dat niemand tot onmogelykheden kan verplicht worden, dat ook de juratoire Cautie voor genoegzaam zou moeten gehouden worden, wanneer het boven het vermogen van den Debiteur is om beter te caveren. Zie Schraff. *Obs. Pract. obs.* 20. Schomak. *Adv.* 1. d. *Conf.* 3. n. 33. et seqq. et 4. d. *Conf.* 6. add. Middell. ad *Vrom. lib.* 1. *Cap.* 1. §. 24.]

A R T. V.

Met hoedane Eedelyke verklaringe, ende belofte oock een Aanlegger in plaetse van Borghe voor de kosten mach volstaen, indien hy geen andere Borghe weet te bekomen.

I N H O U D.

1. *Zomtyds word een Aanlegger ook tot juratoire Cautie ge-admitteerd.*
 2. *Zomtyds niet.*
 3. *Sententien deswegen.*
-
1. [*Eedelyke verklaring en belofte ook een Aanlegger.* Of schoon wel gewoonlyk zoo na de gemeene als statutaire Wetten een Aanlegger, in den aanvang der zaak, op instantie zyner wederparthy, voor de kosten, verzekerdheid geven moet, zoude het egter hard zyn, dat voor Armen en Vreemdelingen, die, tegens Ingezeten, regtmatige vorderingen hebben, uit hoofde, dat zy geene zekerheid geven kunnen, de deur van Rechts-
 2. ten zoude gesloten worden. Ondertusschen diend ook het Gericht, in 't geval, wanneer een Aanlegger eischt, om met de juratoire Cautie te volstaan, wel te letten, of zig, voor deszelvs Rechtsvordering een vermoeden van regtmatigheid opdoet; speciaal wanneer de Aanlegger een vreemd perzoon is, als wanneer het stellen van perzonele of reële Cautie nauwkeuriger pleegt
 3. gevorderd te worden. Gelyk aldus het Gericht van Elft op den 1. Juny 1701. heeft verstaan, dat de Impe-
 rant Jacques Diacres in deszelvs zaake van Bezaat,
contra

contra Reynier Crynen, met zyne gepræsenteerde *Cautie juratoir* niet mogt volstaan, die dan ook, na vrugtelooze aangewende devoiren, om Borg te bekomen, van die infantie heeft moeten renuntieren.]

A R T. VI.

Een vreemdt Persoon, die gearresteert is, moet Borgh stellen voor de voldoeninge van het gewyfd, of anders in den arreste blyven tot uytdracht van de saecke.

I N H O U D.

1. *Wie voor een vreemde gehouden word.*
2. *Alle Arresten worden afgedaan onder Cautie.*
3. *En kan de condemnatoire Sententie tegen den Borg ter executie gesteld worden, en reden van dien.*
4. *Borgen zyn in cas d' Appel niet verbonden.*
5. *In welk cas dezelve verbonden blyven.*
6. *Advocaat of Procureur mogen geen Borg blyven.*
7. *Zig wel tot Procureur acceptant stellen.*
8. & 9. *Effect van dien.*
10. *Over de verpleging van den gearresteerden.*

1. [*Een vreemd Perzoon.* Dat is iemand, die onder eenen anderen Richter, schoon onder dit Landrecht gehorende, woond.]

2. *Borg stellen.* Dus dat alhier de Arresten worden afgedaan onder Cautie *de judicato soluendo*. Ziet hier de Haas over *Merula manier van proced.* p. 205. Vergelyk

- gelyk *Land-R. van Veluwe Cap. 12. Art. 4. Provif. Ordonn. op de bedien. van Juf. in Nymegen Art. 10.*
3. En mag zoodane Borg, uit kragt van de Sententie, tegens den Principaal gegeven, worden geëxecuteerd, terwyl hy verftaan word, als een *gevoegde of accessoire* perzoon mede gecondemneerd te zyn. *Waffen. Pract.*
 4. *jud. Cap. 22. n. 4.* Dog worden zoodane Borgen, door de abfolutoire Sententie van den Debitteur ontflagen, en blyven, in cas d'Appel, niet verbonden. *Waffen. Pract. Notar. Cap. 10. n. 31.* Dog wel, voor zoo veel 't vonnis van de eerfte instantie word bevestigd. *Land-R. van 't Over-Quartier 4. d. Tit. 3. §. 2. Art. 5. et 6. Damh. Pract. Civ. Cap. 46.*
 6. Of fchoon nu geen Advocaat of Procureur zig tot Borg ftellen mag in zaaken, waar in zy het patrocinie verléenen. *Land R. van Over-Yffel 2. d. Tit. 12. Art. 9.;* onder anderen mede om redenen van de al te groote affectie, die een Borg heeft voor de zaak, waar uit fchade en nadeel proflueren kan. *Costal. ad L. 2. ff. qui fatisd. cogant. Zang. de except. lib. 2. Cap. 21. n. 19. Schomak. Adv. 4. d. Conf. 3. n. 6.* Zoo
 7. mogen zy zig egter wel ftellen tot Procureur acceptant, en het *Domicilium citandi*, 't welk te kiezen een gearrefteerde gehouden is. (S. van Leeuwen *Proc. Crim. 4. d. n. 9. J. Voet ad Tit. ff. qui fatisd. cogant. n. 6.*)
 8. ten haaren huize aannemen; Het welk gefchied zynde, kunnen alle exploiſten aan Hem worden gedaan, ten zulken effeete, als of ze aan des gearrefteerdes woonplaats gefchied waren. Zelfs kunnen als dan, wanneer een gearrefteerde, hangende het Proces, komt te fterven, deszelvs Wed. en Erfgenaamen aldaar worden geciteerd om de arrhementen van de Proceduire aan te nemen. *Fab. in Cod. lib. 3. Tit. def. 4. B. van Zutph. verb. Domicilie.]*
 10. [Of anders in den arrefte verblyven. Zoo lange de

de zaak niet afgedaan is, moet een gearresteerde door den Arrestant ordentelyk verpleegd worden, zoo hy zig zelve niet verplegen kan. *Zie Aantekening op Tit. 3. Art. 12. n. 6. Cost. van Utrecht Rubr. 19. Art. 10.*]

A R T. VII.

Ten waere de gelegentheynt van den Gearresteerde soodanigh was, dat men hem, als hy geen Borgh kan krygen onder Eede van het gewysde te voldoen, of van sich ten allen tyden weder voor het Gericht te sullen sifteren, soude mogen los laten, 't welck staet tot erkenenis ende discretie van den Gerichte.

I N H O U D

1. *In welk geval een gearresteerde, onder juratoire Cautie, te ontslaan.*
2. *En worden tweederlei Cautien vereijcht, de judicio sifiti of judicatum solvi.*
3. *Effect der Cautie Ju licio sifiti.*
4. *Alhier is het stellen van een dier beide genoeg.*
5. & 6. *Hoe zulks elders geschied.*
7. *Hoe ver zig een gearresteerde, door die Cautien verbind.*
8. & 9. *Het onderscheid van perzoonen en zaaken, doen een Richter, in het een geval wel eens anders, als in het andere, decreteren.*

1. [Ten waare de gelegenheid van den gearresteerde zoodanig was. By voorbeeld: de schuld van den gearresteerden was niet zeer groot, en dezelve, binnen deze Provincie, woonagtig, en, ter plaatse zyner woning, bekend voor een man van vermogen, en bereid, onder Eede, te verklaren van geen Borge te kunnen bekomen, en 't gewysde te zullen voldoen. Want het is de pligt van een Richter zorge te dragen, dat de Cautien, tot geen harder oorzaak, als de noodwendigheid der zaak vorderd, worden gerequireerd, ten einde de oogmerken van zulke te keer te gaan, die niet zoo zeer hunne zekerheid bedoelen, als wel, om, onder frivole prætexten, het ontslag van arrest te dilayeren, en de gyzeling, in plaats van tot securiteit, veel eer tot vexatie zoeken te gebruiken. A. Gail *de Arrest. Cap. 3. n. 11.* Bort *van Arrest. Cap. 6. n. 22. et Cap. 8. n. 14. et 15.*]

2. [Van 't gewysde te voldoen ofte &c. Dat zyn twee onderscheiden Cautien; wordende de eerste genoemd *de judicato solvendo* en de tweede *judicio fisti*; welke laatste anders, in de Praëtyk, meest in onbruik geraakt, en in deszelvs plaats gekomen is, het kiezen van *Domicilie*. Groenew. *ad S. 2. Instit. de satisdat.* S. van Leeuwen *Proces Crimin. 4. d. n. 9.* Cautie *de judicio fisti* is van zodanę kragt, dat, by gebrek van erfchyning, de Borg, met 'er daad, Borg word voor het gewysde. Peck. *de arrest. lib. 45. n. 16.* Terwyl in dezen Art. de gem. Edelyke beloftens door het woordje *ofte* gesepareerd worden, zoo moet daar uit volgen, dat een gearresteerde, wanneer geen Borg konde krygen, en deszelvs gelegenheid het toeliet ook met het beloven onder Eede, *van slegts één van beiden*; het zy van zig ten allen tyden weder te zullen sifteren, ofte van het gewysde te zullen voldoen; zou kunnen los gelaten worden. Het geen anders is volgens het
- Land-*

Land-R. van Veluwe Cap. 10. Art. 10. Ordonn. op de manier van Procéd. der Stad Arnhem Art. 8. Stad-R. van Zutphen Tit. 9 Art. 10., alwaar een gearresteerde, tot het stellen van die beide Cautien, verpligt word. Peckius *over het Bezetten 45. deel §. 7.* en S. van Leeuwen aldaar *in Not.* handelen breedvoerig over de natuur der beide Cautien, en geven aldaar de onderscheide gevoelens der Rechtsgeleerden, in hoe verre een gearresteerde tot het præsteren dier Borgtogen verpligt is, naauwkeurig op. Hier voren *Tit. 6. Art. 18.* worden, uit hoofde van de groote aangelegenheid der zaak, de beide Cautien *judicio sisti et judicatum solvi* gecombineerd, en, bevorens een Beklaagde tot oppositie toegelaten word, gevorderd. Zie *7. ad dict. Tit. 6. Art. 18. n. 7.* Deze Cautie juratoir gedaan ofte ook Borg voor het gewysde gesteld zynde, word egter de gearresteerde daar door geenzints verstoken van zyne exceptien *declinatoir* en veel min van het beneficie van Appel; aangezien hy, door zoodane Cautie, waar toe hy door dwang gehouden is, (vermits zonder dezelve geen ontslag uit het arrest konde obtineren,) niet kan gerekend worden, de jurisdictie van dien Richter te hebben geagnosceerd, nogte aan denzelven geprorogeed. Zie Middell. *ad Vrom. lib. 3. Cap. 1. §. 20.*]

8. [*t Welk staat tot erkenenis.* Het poinct van Cautie word gemeenlyk gehouden aan het doorzigt eenes Voorzigtigen Richters te zyn overgelaten; want 'er kunnen zig dikwils omstandigheden voordoen, die een verandering aan de zaak toebrengen, en een Richter bewegen kunnen, om, na de onderscheide qualiteit van perfoonen en omstandigheden van zaaken, in de eene zaak anders dan in de andere te disponeren. Schomak. *Adv. 1. d. Conf. 3. n. 43. & 44. 4. d. Conf. 6. n. 12.* Binnen Nymegen is ook wel eens over het
- V
- poinct

point van Cautie in cas van perzoneel arrest, conform aan het gedisponeerde in dezen Art., gedecreteerd; want op den 15. Maart 1683. is by decreet van het Buiten-gericht eenen Everhardt Lutsenkerken onder be-
lofte de judicio sistendo et judicato solvendo, uit het arrest ontslagen; gelyk zulks ook in zaake van Joh. Leeuwens *contra* H. Ophof den 28. February 1685. geschied is; Item in zaake van Procureur de Soet *contra* de Heer van Bloemendaal den 11. September 1759. Als ook in resp. zaaken van Anna Franken en Jacob Lommen *contra* Jan Rynen den 3. September 1765., in het laatste geval egter, met deze bepaling, dat de gearresteerde niet zoude uit de Stad gaan, voor dat in de zaaken was gedecideerd.]

A R T. VIII.

Den Arrestant sal mede gehouden zyn Borgh te stellen voor de kosten, schaede ende Interesse van den Gearresteerden, of syn Goed daer voor te verbinden, indien hy genoeghsaem onder den Gerichte des Arrests ge-erft is.

I N H O U D

1. — 3. *Welke Cautien nabuurige Rechten van een genoegzaam, of niet genoegzaam geërfd Arrestant, vorderen.*
4. *Die een onregtmatic Arrest doet, vervald in alle kosten en schaden en interesse &c.*
5. *Te rekenen na de staat en qualiteit van den Gearresteerden.*
6. *Bedenking omtrent het gestatueerde by 't Land-R. van Tielre- en Bommelre-W.*

I. Borge

1. *Borge te stellen. Rechten van 't Over-Quartier 5. d. Tit. 4. §. 6. n. 2.* en het *Land-R. van Veluwe Cap. 10. Art. 12.* vorderen deze Borgstelling, wanneer de arrestant, ter plaatse des Gerichts, *niet geërfd is*, en de *Provision. Ordonn. op de Bediening van Justitie te Nymegen* zegt: *zoo hy niet genoegzaam geërfd*
2. is. [In welke gevallen het *Land-R. van Tielre- en Bommelre-W. Cap. 11. Art. 2.* borgen eischt, het zy personele of reële; dog ook aan beide parthyen toelaat, in plaats van Borg, sufficiente penningen te configneren tot erkentenis des Gerichts.]
4. [*Kosten, schaden en interessen.* Het is zeker, dat de geen, die iemand te onregt arresteerd, vervald in alle kosten, schaden en interessen, daar om geleden. *Provision. Ordonn. der Stad Nymegen Art. 12.*, waar toe gemeenlyk aan zyde van den gearresteerden,
5. geconcludeerd word. En wyl een ontslag uit het arrest moet zyn een herstelling in den voorigen staat, en dus ten gevolge moet hebben niet alleen vergoeding van alle kennelyke en over het arrest gevallen kosten, maar ook, boven de schade, van alle vrugten, winsten en baten, die hy, zonder de bezetting, hadde kunnen genieten; zoo volgd ook van zelve, dat het arrest, omtrent den eenen persoon, zwaarder als omtrent den anderen, gerekend word. Want een Koopman, wiens zaaken en wezentlyke bezitting of middel van bestaan, dikwils alléén in het goed Credit gelegen zyn, zoude, door zulk een onwettig arrest, zoo het al niet zyn geheel bederf na zig sleepte, grooter actie van schade geboren zyn, dan iemand, wiens inkomsten, zig nauwer, by den dag bepalen of kunnen gerekend worden. Zie over dit alles breedvoerig *Peck. van Bezetten 13. deel* en *S. van Leeuw. aldaar in Not.*]
6. [*Van den Gearresteerden.* In het *Land-R. van Tielre- en Bommelre-W. en Stad-R. van Bommel loc.*

cit. Art. 2. staat, die den Gearresteerden, in cas van onschuld, *kwame te lyden*, en dus scheid 't, dat aldaar, wanneer een gearresteerde, op het proponeren van een exceptie, die de informaliteit van het Arrest raakte, ontslagen wierd, zonder dat over de wettigheid of onwettigheid der schuld wierd erkend, slegts een condemnatie in de kosten zou kunnen volgen, maar niet in de schade en interesse, als wanneer over den eisch ten principaalen erkend, en dezelve, aan den Arrestant, ontzegt wierd.]

A R T. IX.

Een vreemd Man, arrest doende op de Persoon of Goederen van een Vreemde, sal sodanige cautie of verbandt voor de schade en Interesse van den Gearresteerde nootsaekelyck moeten stellen, of anders sal den Gearresteerde van het arrest werden ontslagen.

I N H O U D

1. Dit Land Recht vorderd naauwkeuriger Cautie van een vreemde Arrestant. dan wel andere Statuten.
 2. Hoedanig 't Land-Recht van Tielre- en Bommelre-W.
 3. 't Geen egter alhier geen plaats vind.
- 1' [Een vreemd Man. Deze Articul vorderd de personele of reële Cautie van eenen vreemden Arrestant naauwkeuriger, als wel andere statutaire Rechten, die denzelven, zoo hy eenigzints voor een ordentelyk man

man bekend is, na verhoor van parthyen, wel mede tot de juratoire Cautie toelaten. *Christin. ad L. L. Mechel.*

2. *Tit. 7. Art. 19. n. 6.* Het zoude dus alhier niet aangenomen worden, zoo een Arrestant, in plaats van Cautie, mede offereerde in gyzeling te gaan, of schoon wel by het *Land-R. van Tielre- en Bommelre-W.* en *Stad-R. van Bommel Tit. van Cautien Art. 3.* is gestatueerd, dat zoo wel een Arrestant als een Gearresteerde, by gebrek van genoegzaame Borgstelling, in arrest of detentie moeten gaan en verblyven, tot 't uiteinde
3. der zaaken. Dog zulks kooft weinig zekerheid voor den Gearresteerden uit te leveren, en nog minder voor den Cipier, ten wiens behoefte een Arrestant binnen Nymegen, ook Cautie stellen moet, voor de te doene verpleging aan den Gearresteerde, gelyk hier voor *Tit. 3. Art. 12. n. 6.* is aangetekend.]

A R T. X.

Ten waere den Gearresteerde gene seeckere Wooninge hadde, of anders veltvlugtigh was, ende den Arrestant summarie van de deugdelykheyd van syne vorderinge dede blycken, in welcken val het Gericht of Gecommitteerden dien Arrestant, gene Borge konnende krygen, al mede onder Eedelycke verklaringe ende belofte in plaetse van cautie, of onder eenige andere verseeckeringe naer gelegentheydt sal mogen admitteren tot het vervolgh van syn Arrest.

I N H O U D

1. *Veldvlugtige zyn overal arrestabel.*
2. *Welk bewys daar toe nodig.*

1. [*Veldvlugtig was.* Dezulke, welke tot nadeel hunner Creditoren ontwyken, kunnen overal aangehouden worden, vermids omtrent de zodanige alle beneficieren van Rechten cefferen. *Gail lib. 1. obs. 44. n. 13. Rosbach in Proceff. Civ. Cap. 28. n. 38.* In zoodane zaak is het genoeg, dat een Richter uit waarschynelyke omstandigheden word onderrigt, zonder dat volkomen bewys vereischt word, het welk staat tot erkenenis des Gerichts. *Middell. ad Vrom. lib. 1. Cap. 1. §. 25. n. 44.* Zie ook *lib. 3. Art. 13. n. 6.* Zie hier boven op *Tit. 3. Art. 7. n. 2.* en beneden *Tit. 10. Art. 25.*]

A R T. XI.

Als Arrest of Befacet gedaen is op de ongerede Goederen van een Vreemde, of op desselfs gereede Goederen, ende de gearresteerde Goederen laet in arrest blyven, soo mach hy volstaen, mits stellende Borge voor de kosten.

I N H O U D.

1. *Een vreemde seld geen meerder Cautie als de geaffecteerde ongerede Goederen.*
2. *Uitlating in den Text.*

I. [Op

1. [*Op de ongerede Goederen.* Als by Bezaat op de ongerede Goederen van eenen Vreemden is geprocedeerd, kan van denzelven geene meerdere Cautie voor de voldoening van het gewysde gevorderd worden, om dat de Aanlegger, voor af, behoort te overleggen, of die goederen genoegzaam zyn om aan dezelve zyn agterwezen te verhalen: Hier inne is een vreemde dus begunstigd boven een Ingezeten. Zie boven *Art. 3.* van *dezen Titul.*]
2. [*Ende de gearresteerde Goederen.* Hier schynd voor het woordje *de*, het woord *by* of *dezelve* uitgelaten te zyn, om dat de zin is: ende dezelve (vreemde) de gearresteerde Goederen laat in arrest verblyven.]

A R T. XII.

Ende als hy daer-en-boven cautie stelt voor de waerdye van de gearresteerde gerede Goederen, soo moeten hem deselve gerede Goederen mede gevolght worden,

I N H O U D.

1. *Hoe de Borgstelling voor gearresteerde gerede Goederen geschied.*
 2. *Gearresteerde Penningen behoeft men niet, onder Borgtocht, te ontslaan.*
 3. *Zoo min als ongerede Goederen.*
 4. *Reden van dien.*
1. [*Voor de waardye van de gearresteerde Goederen.*
 Deze
 V 4

Deze goederen moeten dan gewaardeerd, en, voor de zom der waarde, borge gesteld worden; waar mede de Verweerder kan volstaan, niet tegenstaande de eisch

2. van den Arrestant veel grooter mogt zyn. Wanneer arrest op Penningen is geschied, kan een Arrestant evenswel niet genoodzaakt worden, die Penningen,
3. tegens het stellen van borgen te ontslaan, zoo min als om ongerede Goederen, waar op Bezaat gedaan is, daar
4. van, tegens Borgstelling, te ontheffen. Want of schoon aan judiciele Borgen het *beneficium ordinis* wel niet competeerd, zoo zou, in cas van voorafsterven van den Borg met deszelvs Erfgenaamen, die niet ieder *in solidum* verbonden zyn, over de executie disputen vallen kunnen. Zie Schomak. *Adv. 4. d. Conf. 3. n. 14. et 15.*]

A R T. XIII.

Tusschen Peyndinge ende Pandtkeringe mach de faecke niet werden opgehouden met Borgh te eyschen of op te leggen, maer deselve faecken moeten sonder pra-juditie van de cautien sittens Gerichts ten principalen gehoord, ende soo mogelyck sonder uitstel afgedaen worden.

A R T. XIV.

Doch indien tusschen Peyndingh ende Pandtkeringh Parthyen gewesen werden tot Commissarien, of indien de faecke niet sit-

sittens Gerichts word afgedaen, soo magh den Aenlegger ende Verweerder oock opgeleyt worden Borg te stellen, gelyck in de Proceduere tusschen Besaet ende Ontsaet, tot erkenenisse van den Gerichte.

I N H O U D.

1. *In welken cas Parthyen tot Commissarien gewezen worden.*
 2. *Of Officieren, ratione officii agerende, ook verpligt zyn, Cautie te stellen.*
 3. *Bedenkingen daar omtrent, zoo ten opzigte der Amptlicden, als der Richteren in de Heerlykbeden.*
 4. *Practyk omtrent subsidiair Bezaat, door Officieren, tot securiteit van 't gewysde, gedaan wordende.*
1. [*Gewezen worden.* Want volgens *Tit. 10. Art. 53. seq.* kunnen Parthyen, wanneer over de Compensatie van schuld dispuut vald, geordonneerd worden te liquideren, of aan dezelve Commissarien worden gegeven, om de zaak by compositie of uitspraak af te doen. Zie op *Tit. 10. Art. 53.*]

- [*Ook opgeleid worden.* Om dat dan de Procedure niet *de plano* gedecideerd, maar aangaande *de modus procedendi*, met andere zaaken gelyk gesteld word.
2. Hier voor *Tit. 4.* zyn opgenoemd alle zaaken, die by Peinding aangevangen, en alzoo, in cas van Pandkering, aan de Gerichten gebragt worden. Wy hebben aldaar op *Art. 5.* en *9.* aangetekend, dat de Instellers van dit Land-Recht van gedagten geweest waren, de manier van Invordering van 's Heeren Breuken, als van ouds, by Peinding te behouden, waar uit dan zoude schynen, de meening derzelve Instellers geweest te
- V 5
- zyn,

zyn, dat van de Heeren Officieren, in 'tgeval van bovenstaanden 14. Articul, insgelyks Cautie zoude kunnen gevorderd worden. Het Hof by de Resumtie van dit Land Recht hebbende gestatueerd, dat de Breukachtigen moeten worden geciteerd, om haare breuken te komen slichten (*infra Tit. 35. Art. 20.*), is egter den aardt dezer zaaken in zoo verre onveranderd gebleven, dat dezelve ook, even als tusschen Peinding en Pandkeering plaats hadde, op eene mondelinge Pleydoije moeten worden afgedaan. Zie *Tit. 10. Art. 51.* vergeleken met *Art. 42.* Ten waare zig gewigtige redenen opdedden, aldaar in *Art. 52.* vermeld, uit welker hoofde het Gericht mag ordonneren te schryven. Het kan dus bedenkelyk schynen, of niet de Officieren in 't laatste geval mede zoude verpligt zyn, op verzoek van den Verweerder, Borg te stellen; zoo veel te meer als geconfidereerd word, dat Officieren niet alleen *in judicio* van den Verweerder Cautie vorderen, maar zelfs dikwils daar toe, te gelyk met, of kort na de Citatie, en langen tyd voor dat de zaak aan 't Gericht gebragt word, op de Goederen van den

3. Verweerder Bezaat *in subsidium* doen. Wel is waar, dat zig, ten aanzien van de Officieren in de Ampten, als daar in genoegzaam geërfd en gegoed zynde, byna nooit redenen voordoen, die zoodane Borgstelling zouden noodzakelyk maken. Dog ten aanzien der Heerlykheden, kunnen zig wel omstandigheden opdoen, die dezelve Borgstelling zouden vorderen; vermids dikwils perzoonen tot Richters der Heerlykheden aangesteld worden, die 'er niet geërfd of gegoed zyn, en alhier Officieren van de condemnatie in kosten (als wel op Veluwe, daar een Officier geen kosten geeft of neemt) niet is bevreid. Ondertusschen behooren dügtige redenen voor handen te zyn, wanneer voorz. Cautie van een Officier gevorderd word. Gelyk dan ook by Sententie van het Gericht der Heerlykheid

lykheid Beek, met Advys van twee *in judicio* geassu-
meerde Rechtsgeleerden, den 15. Maart 1764., in
zaake van den Richter, *ratione officii* agerende, *con-*
tra J. Schimmelketel, aan den Geciteerden zynen eisch
tot Cautie is ontzegt geworden. Zynde anders de Of-
ficieren, wanneer de zaaken, *ratione officii* aangevan-
gen, in cas van Appel, aan 't Hof gebragt worden,
even als andere parthyen, tot Borgstelling gehouden.

4. Wat voorts de Practyk aangaat, ten opzigte der sub-
sidiare Befatongen, door Officieren, tot securiteit voor
't geene Hun by Sententie mogt worden toegewezen,
gedaan wordende, dezelve worden gewoonlyk in staat
gehouden, tot dat over de principaale zaak is erkend.
Gelyk dan ook dezelve, zoo 'er al genoegzaame rede-
nen waren, die een Officier tot zoodanig subsidiair Be-
zaat noorzaakten, niet anders behooren te geschieden,
als onder offerte, *dat, zoo de geciteerde voor de prin-*
cipale zaak, ten dage dienende, behoorlyke Cautie
komt te stellen, de Bezating, kost en schadeloos, zal
worden opgebeven. Dog wanneer de principaale zaak
aan de Bank geweest, daar inne niet *de plano* gedeci-
deerd, en aan zyde van den Officier verzuimd is Cautie
te vorderen, mag naderhand zoodanig subsidiair Bezaat
tot securiteit voor den eisch by Citatie vervat, niet ge-
daan worden. Gelyk aldus by den Hove is verstaan
in zaake van den Heer Amptman van Over-Betuwe
contra C. Verburg, in cas van Appel, den 1. Febr.
1775., gedecideerd.]

A R T. XV.

Tusschen In- ende Uirtleydinge is den Aen-
legger gehouden Borgh te stellen voor de
kosten, ende den Verweerder voor de vol-
ninge van het gewyfsde.

I N H O U D.

1. *Wanneer de Cautie, tusschen In- en Uitleiding, gevorderd kan worden.*
2. *Reden waarom die moet gesteld worden.*

1. [*Tusschen In- en Uitleiding.* In ordinaire zaaken van In- en Uitleiding behoefd, by het interponeren der Actens, geen borg gesteld te worden, maar moet, ten dage dienende, even gelyk in zaaken van Bezaat en Ontzaat, worden gevorderd.]
2. [*Voor de voldoening van het gewysde.* Wanneer iemand by inleiding procedeed op een goed, waar van hy oordeeld den eigendom of possesie aan zig zelve te behoren, of om hetzelfde goed van zekeren dienst, pligt, of last, die een ander daar uit trekt, vry te maken, word daar door geen Goed of Erve van den Verweerder verbonden voor den eisch; behalven dat, boven dien, ook dikwils de vrugten en opkomsten van zekere jaaren teffens by Inleiding gevorderd worden: om alle welke reden het Land-Recht de Cautie voor het gewysde tusschen In- en Uitleiding, voorts Gerichtelyke Klagte, en in alle zulke zaaken, waar in het onzeker is, aan wiens zyde het regt tot de besprokene of quaestieuse Goederen zy, algemeener vorderd, als tusschen Bezaat en Ontzaat. Zie Aanteken. hier boven *Tit. 5. Art. 2. n. 2. Art. 9. et 10. n. 1. Tit. 6. Art. 2. n. 6.*]

A R T. XVI

In cas van Inleydinge ten Erffhuis-Rechten
moe-

moeten oock beyderfyds borgen worden gestelt, gelyck oock onder den Titul van In- ende Uytleydinge gefeyt ende gestatueert is.

[Onder den Titul van In- en Uitleiding gezeyd en gestatueerd is. Zie de Praetyk deswegen hier boven op *Tit. 5. Art. 9. in Not. n. 1. et seqq.* aange- tekend.]

A R T. XVII.

In cas van Gerichtelycke klachte over Storinge, Verhinderinge ende Indracht in de Possessie moet al mede ten beyden syden Borgh gesteld worden, gelyck tusschen Besaet ende Ontsaet ende in andere saecken.

1. [Ten beiden zyden. Hier vooren *Tit. 6. Art. 2. & 4.* is gezegt, hoe een Klager, by het doen der klachte, reeds dezelve verborgen, en der klachte byvoegen moet, even zoo is een Beklaagde, wanneer de Cautie, ten dage dienende, van hem gevorderd word, verpligt, dezelve te praesteren. Zie *Tit. 6. Art. 18. n. 6.*]
2. [Gelyk tusschen Bezaat en Ontzaat en in andere zaaken. Namentlyk de Aanlegger voor de kosten, en de Verweerder voor het gewysde.]

A R T.

A R T. XVIII.

Hoedanigh de Klachten van geweld, ende over Injurien moeten verburght ende contra verburght worden, 't selve is hier voor onder den Titul van Gerichtelycke Klachte gefeyt.

[*Hoedanig de Klagte van geweld — moeten verburght — worden.* Namentlyk aan zyde van een Beklaagde van ten Rechten te staan, en het gewysde te voldoen. Zie op Tit. 6. Art. 18. n. 5. - 8. Op den 11. April 1590. heeft, binnen Nymegen, eenen Jan Berns deze Cautie gesteld door aan de roede te tasten en te beloven; ” by Eer und Eed wederom „ in to halden ende ten Rechten te staan, of men zal „ hem nabeschryven, als een schelm, dief en Boofse- „ wigt. ” Ziet desgelyks den 14. Augustus 1604. en 22. August. 1607.]

A R T. XIX.

Alle Cautien moeten van d' een of d' andere zyde werden verfocht op den eersten Gerichtsdagh, voor dat den Verweerder in zyne Exceptie of Antwoordt ten principalen gehoort is.

Voor dat den Verweerder — geboord is. En dus voor de *litiscontestatie*, want daar na kan geen Cautie gevorderd worden. L. 40. §. 3. Christin. ad L. L. Mechlin.

cblin. Tit. 1. Art. 25. n. 14. Want hy word geacht te renuntieren, die agterlaat, het geen hy, voor de *litis-contestatie* behoord te doen. *Zanger de except. part. 2. Cap. 22. n. 4. et 5.* *Schraff. Obs. pract. obs. 339. n. 1. & 2.*

A R T. XX.

Uytgenomen in Procedures tusschen Peyn-
dingh en Pant-keringh, waerinne de cau-
tien kunnen werden gevordert, na dat de
faecke bepleyt is, als deselve niet sittens
Gerichts is afgedaen.

[*Uytgenomen.* Zie hier voor *Art. 13. & 15.*]

A R T. XXI.

Van gelycken kan in Gerichtelyke klachten
over Spolie of Indracht, na dat de faecke
bepleyt is, Cautie gevordert worden, als
het Gerichte Parthyen ordonneert voort
te schryven, ende de *decisie* van de faecke
uytstelt tot een anderen Gerichts-dagh.

I N H O U D.

1. *By 't doen der Klagte seld de Klager aansonds Borg.*
2. *Wanneer een Verweerder die Cautie apprabeerd.*
3. & 4. *Wanneer de Klager Cautie vorderen moet.*

1. [Na

1. [Na dat de zaak bepleit is. Op Tit. 6. Art. 4. is, rakende de manier van Procederen in deze materie van Klagte gezegt, hoe de Aanlegger de verborging aanstonds doet, zonder dat van den Verweerder eenige Borgstelling gevorderd word, en, dat, zoo een Beklaagde, daar tegens, Bericht overleverd, en in oppositie kooft, als dan Gericht belegd word. Een Verweerder zig dus, by Bericht ingelaten hebbende, zonder de gestelde Cautie van den Aanlegger te wraken, of te reserveren zyn recht, om, ten dage dienende, nadere Cautie te vorderen, heeft daar door de gestelde Cautie genoegzaam geacht, en kan geen nadere Cautie, vorderen. Dog de Aanlegger kan Cautie van den Verweerder eischen, eer en bevorens het ingediende Bericht, *in judicio* opgelezen word, of ook daar na, als Parthyen gelaft worden, by Replicq en Duplicq voort te schryven.]

[Voort te schryven. In dit geval ligt de Aanlegger Copie van het Bericht, en kan, bevorens te dienen van Replicq, eisch tot Cautie doen; welk poinct dan, voor af, behandeld en gedecideerd word.]

A R T. XXII.

Een Vreemde, die een Ingeseten in Recht betrecken en bespreecken wil, kan daeren-boven Cautie afgevordert worden, dat hy voor deselve saecke of actie den Ingeseten nergens anders sal aenspreecken, maer het gewysde aldaer afwachten ende voldoen.

A R T.

I N H O U D.

1. *Cautie de non conveniendo alibi heeft tusschen twee Vreemden geen plaats.*
 2. *Redenen, waarom dezelve anders moet gesteld worden.*
1. [*Een Vreemde, die een Ingezeten.* Dus niet in het cas, als twee Vreemden elkanderen voor één dezer Land-gerichten aanspreken. *Schrass. Obs. Pract. obs. 21. n. 2.*]
 2. [*Niet anders zal aanspreken.* Dit word genoemd *Cautio de non conveniendo alibi*, en is daar toe strekkende, op dat aan den Vreemden de macht benomen worde, om, wanneer hy, na de *litiscontestatie*, bemerkte in zyn zaak niet gefundeerd te zullen worden verklaard, van zyne instantie te renuntieren, en daar na den Ingezeten elders, by Arrest, of op eenige andere wyze, aan te spreken.]

Het gestatueerde in dezen Art. is conform aan de *Land-R. van Over Yssel 1. d. Tit. 3. Art. 4. van Tielre- en Bommelre-W. Cap. 11. Art. 10. Stad R. van Zutphen Tit. 16. Art. 2. in verbis: zoo arrest. Stad-R. van Bommel Cap. 9. Art. 10. Sententie van 't Hof d. d. 23. Septb. 1689. Schrass. Cod. Gelr. Zutph. pag. 99. n. 2.*

A R T. XXIII.

Als verschil is, wat cautie, of waer voor Borgh gesteldt sal worden, soo mach het Gericht Parthyen ordonneren de saecke sommarie te bepleyten, omme sich daer

na te richten in het reguleren van de Cautien ten beyden syden te stellen.

[*Sommarie te bepleiten.* Dan word gemeenlyk by decreet verstaan, om, onverminderd het point van Cautie voort te procederen, op dat de Richter, door het behandelen der zaak, ontdekke of de borgstelling noodzakelyk is, en wel van die natuur of uitgestrektheid behoord te zyn, als Parthye dezelve requireerd. Hoewel anders een Richter daar toe niet ligt behoord te komen, speciaal niet met betrekking tot een vreemden Aanlegger, want de zaak behandeld zynde, en een zoodanig Aanlegger, uit de defensie van den Verweerder, ontdekt hebbende, dat hy weinig hoop tot een triumph hadde, zoude veel ligt, wanneer, bevorens in de zaak te decideren, tot het stellen van Borge gecondemneerd wierd, zulks als een onvoordeelige omstandigheid aanzien, en de zaak liever ongedecideerd laten, dan zig door Borgstelling verbinden: het welk altyd zeer nadeelig voor een Verweerder is.]

delee